

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017 - 5967

Doknr.
505730

Dato
20-12-2017

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har d. 5. december 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 112 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet som opfølgning på samrådet den 30. november 2017 om indsatsen mod omsorgssvigt af og overgreb på børn (SOU alm. del – samrådspørgsmål D og E).

Spørgsmål nr. 112:

”Vil ministeren give udvalget en oversigt over tilfælde siden 2007, hvor der er anvendt sanktioner over for kommunerne i sager, der omhandler overgreb mod eller omsorgssvigt af børn, og hvordan hver enkelt sag er afsluttet, herunder i hvor mange tilfælde sagen er afsluttet med en udtalelse, der har været tilstrækkelig til at sikre, at kommunen fremadrettet har overholdt lovgivningen, og i hvor mange tilfælde der er anvendt tvangsbøder?”

Svar:

1. Ankestyrelsen er klageinstans i forhold til kommunalbestyrelsernes og børn og unge-udvalgenes *konkrete afgørelser* om særlig støtte til børn og unge, jf. §§ 166-168 i lov om social service. Ankestyrelsen kan endvidere af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser, jf. § 65 i lov om social service.

Ankestyrelsen varetager herudover et almindeligt tilsyn med kommunerne med Økonomi- og Indenrigsministeriet som øverste tilsynsmyndighed, jf. §§ 47 og 53 i lov om kommunernes styrelse.

Ankestyrelsen kan som led i det almindelige kommunale tilsyn blandt andet tage stilling til, om kommunernes *generelle beslutninger og retningslinjer* på området er i overensstemmelse med lovgivningen. For eksempel har en kommunalbestyrelse en generel pligt til at sikre, at den har indrettet sin forvaltning på en måde, så den ikke systematisk overtræder lovbestemte tidsfrister eller undlader at reagere på underretninger. Hvis Ankestyrelsen bliver bekendt med, at en kommune ikke opfylder dén pligt, kan Ankestyrelsen pålægge kommunalbestyrelsen at reagere.

Endelig kan Ankestyrelsen i kraft af sine beføjelser som kommunal tilsynsmyndighed gennem den såkaldte *fogedfunktion* medvirke til, at Ankestyrelsens konkrete afgørelser på børn og unge-området gennemtvinges over for kommunerne – om nødvendigt med tvangsbøder over for de ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer, jf. nedenfor.

2. Ankestyrelsen er som kommunal tilsynsmyndighed tillagt forskellige reaktionsmuligheder: Afgivelse af vejledende udtalelse, annullation og suspension af kommunalbestyrelsens beslutninger, tvangsbøder, anlæggelse af erstatnings sag, erstatningsretlig bod, samt anlæggelse af anerkendelsessøgsmål, jf. §§ 50-51 i lov om kommunernes styrelse.

Normalt afsluttes Ankestyrelsens sager som led i det kommunale tilsyn med en vejledende udtalelse om tilsynets retsopfattelse. Kommunalbestyrelsen retter som udgangspunkt ind efter en sådan udtalelse.

Det er en forudsætning for Ankestyrelsens anvendelse af tvangsbøder, at ulovligheden af kommunalbestyrelsens undladelse af at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, fremtræder med den fornødne klarhed. Endvidere er det en betingelse, at sanktionen i det konkrete tilfælde må anses for påkrævet frem for mindre indgribende reaktioner fra tilsynets side. Tvangsbøder er således et middel til at få kommunen til at efterleve lovgivningen, men ikke en straf for en eventuel konstateret overtrædelse af lovgivningen. Hvis kommunen i forbindelse med Ankestyrelsens behandling af sagen retter ind, er anvendelsen af sanktioner ikke påkrævet.

Ankestyrelsen vurderer, hvilken reaktion der vil være nødvendig i den konkrete situation.

3. Økonomi- og Indenrigsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Ankestyrelsen, der den 15. december 2017 bl.a. har oplyst følgende:

"Anvendte sanktioner

Ankestyrelsen har siden 1. april 2017 varetaget tilsynet med kommunerne. I perioden fra 1. juli 2013 til 31. marts 2017 blev tilsynet varetaget af Statsforvaltningen og i perioden fra 1. januar 2007 til 30. juni 2013 af de fem regionale statsforvaltninger.

Det kommunale tilsyn i Ankestyrelsen (tidligere statsforvaltningerne) har ikke en sagskategori eller afgørelseskode, der omhandler overgreb mod eller omsorgssvigt af børn. Sådanne sager kan derfor ikke umiddelbart identificeres i tilsynets journalsystem.

Men vi kan oplyse, at det kommunale tilsyn (nu Ankestyrelsen, tidligere statsforvaltningerne) ikke har anvendt sanktioner efter kommunestyrelseslovens §§ 50 a-51 (herunder tvangsbøder) i sager om overgreb mod eller omsorgssvigt af børn.

...

Fogedsager

Tilsynet arbejder fortsat i det journalsystem, som blev anvendt i Statsforvaltningen. I dette journalsystem har der siden 1. juli 2016 været en kode, der markerer, at der er tale om en fogedsag, dvs. hvor spørgsmålet om tilsynets mulighed for at gennemtvinge en handlepligt efter kommunestyrelseslovens § 50 b har været anvendt/overvejet. Denne kode har været anvendt i alt 25 gange fra 1. juli 2016 til dags dato. Tallet vedrører således tilsynets anvendelse af fogedfunktionen før tilsynets overgang til Ankestyrelsen, og også efter at tilsynet er blevet en del af Ankestyrelsen for så vidt angår sager, hvor tilsynet anvender fogedfunktionen for andre myndigheder end Ankestyrelsen. Om Ankestyrelsens anvendelse af fogedfunktionen i forhold til egne afgørelser, se herom nedenfor.

Koden sættes typisk i sager, hvor der anmodes om tilsynets bistand til at gennemtvinge en afgørelse fra en særlig klageinstans, fx Miljø- og Fødevarerklagenævnet eller Ankestyrelsen. Sådanne sager kan fx opstå, fordi en borger mener, at kommunen enten nægter eller er for langsom til at træffe en ny afgørelse som pålagt af klagein-

stansen, eller hvis kommunen i øvrigt ikke vil effektuere en afgørelse truffet af klageinstansen.

Ingen af disse sager ses at omhandle omsorgssvigt af eller overgreb mod børn.

Vi har i tilsynets journalsystem, som indeholder sager fra 1. juli 2013, umiddelbart kunnet identificere to sammenhængende sager fra før 1. juli 2016, hvor fogedfunktionen har været anvendt i en sag, der kan have relation til omsorgssvigt af børn:

Ankestyrelsen rettede henvendelse til Statsforvaltningen (som på daværende tidspunkt varetog tilsynet med kommunerne), da Stevns Kommune ikke efterlevede to afgørelser om udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser for fire søskendebørn samt forældrekompetenceundersøgelse. Efter en høringssskrivelse til kommunalbestyrelsen modtog Statsforvaltningen brev fra en sagsbehandler i kommunen, hvoraf det fremgik, at der ikke fandtes grundlag for at udarbejde de børnefaglige undersøgelser. Efter telefonisk henvendelse til kommunen blev sagen behandlet i kommunalbestyrelsen, og Statsforvaltningen modtog herefter svar om, at kommunen ville sikre efterlevelse af Ankestyrelsens afgørelser. Omkring ni måneder senere oplyste Ankestyrelsen, at de stadig intet havde hørt fra Stevns Kommune. Med henblik på vores overvejelser om, hvorvidt der var grundlag for anvendelse af sanktioner, anmodede Statsforvaltningen herefter kommunalbestyrelsen om en udtalelse om, hvorvidt og i givet fald hvorledes kommunen havde efterlevet Ankestyrelsens afgørelser. 14 dage efter oplyste Stevns Kommune, at afgørelserne nu var efterlevet, og at Ankestyrelsen havde modtaget dokumentation herfor.

Ankestyrelsens anvendelse af fogedfunktionen for så vidt angår egne klagesager varetages i udgangspunktet af det fagkontor, der har truffet den pågældende afgørelse. I fagkontorerne registreres en fogedsagsbehandling med et bestemt emneord. Siden 1. april 2017 er emneordet registreret 19 gange.

Heraf er emneordet registreret på en enkelt sag, som kan have relation til omsorgssvigt af børn. Sagen drejer sig om følgende:

En far til et anbragt barn havde ønsket aktindsigt i alle bilag vedrørende barnet. Det blev som følge af Ankestyrelsens brev som led i fogedsagen opklaret, at den pågældende afdeling ved en intern fejl i kommunen ikke havde modtaget vores afgørelse. Kommunen rettede straks op på dette ved at træffe en ny afgørelse.

Sanktionssager i øvrigt

Der er i tilsynets journalsystem koder, der markerer, at sanktioner efter kommunestyrelseslovens §§ 50 a-51 har været overvejet/anvendt i andre tilfælde end fogedsagerne. Sådanne koder ses anvendt 10 gange fra den 1. juli 2013, hvor tilsynet overgik fra de fem regionale statsforvaltninger til Statsforvaltningen og til dags dato.

Koderne vil typisk være anvendt, hvor en borger har rejst spørgsmål om anvendelse af sanktion i form af annullation eller midlertidig suspension af en kommunal beslutning, jf. kommunestyrelseslovens § 50 a, stk. 1.

Ved en manuel gennemgang af disse sager har vi konstateret, at ingen af disse sager vedrører omsorgssvigt af eller overgreb mod børn.

Samlede tal

For overblikkets skyld følger her skema med de ovenfor anførte tal:

Tabel 1
Sanktioner og fogedfunktionssager

Registrerede sager	Antal
Anvendte sanktioner efter kommunestyrelsesloven fra 1. januar 2007 til dags dato	5
Anvendte sanktioner i sager om omsorgssvigt af eller overgreb mod børn fra 1. januar 2007 til dags dato	0
Registrerede sager om fogedfunktionen siden 1. juli 2016 (dvs. både i regi af Statsforvaltningen og i regi af Ankestyrelsen)	44 (25 + 19, jf. ovenfor)
Identificerede anvendelser af tilsynets fogedfunktion i sager, der kan have relation til omsorgssvigt af eller overgreb mod børn fra 1. juli 2013 til dags dato	3 (2 + 1, jf. ovenfor)
Øvrige sanktionssager fra 1. juli 2013 til dags dato	10
Øvrige sanktionssager om omsorgssvigt af eller overgreb mod børn fra 1. juli 2013 til dags dato	0

»

Som nævnt ovenfor varetages Ankestyrelsens anvendelse af fogedfunktionen for så vidt angår egne klagesager i udgangspunktet af det fagkontor, der har truffet den pågældende afgørelse. Dette blev iværksat den 1. april 2017.

Ankestyrelsen har over for Økonomi- og Indenrigsministeriet uddybende oplyst, at dette indebærer følgende:

Tilsynets anvendelse af fogedfunktionen i forhold til Ankestyrelsens klagesager er frem til 1. april 2017 omfattet af de ovennævnte 25 gange, som fogedfunktionskoden har været registreret anvendt af tilsynet siden 1. juli 2016, mens tilsynets anvendelse af fogedfunktionen i forhold til Ankestyrelsens klagesager efter 1. april 2017 udgør de ovennævnte 19 gange, som det relevante emneord har været registreret i fagkontorernes sager.

Jeg kan henvise til Ankestyrelsens oplysninger.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll-Bille